

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра загальної економічної теорії та економічної політики

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
«___» 20_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
за напрямом підготовки 6.030501 «Економічна теорія»

на тему: «Трансформація моделі економіки України»

Виконавець:

студент факультету економіки та управління
підприємництвом

Поліщук Володимир Олегович - /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Макуха Сергій Миколайович - /підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Поліщук В. О. «Трансформація моделі економіки України».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за напрямом підготовки 6.030501 «Економічна теорія». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти дослідження причин та умов трансформації економічної моделі України, факторів впливу на її еволюцію і характер функціонування, з'ясування можливостей та розробці шляхів її подальшого ефективного розвитку.

Проаналізовано погляди науковців щодо теоретичного обґрунтування моделі економічного розвитку, а також типи економічних моделей за різними ознаками та класифікаціями, і системо утворюючі фактори економічної моделі України, а також досліджено вплив глобалізаційних тенденцій на трансформацію моделі економічного розвитку України.

За результатами проведеного дослідження визначено основні напрямки та перспективи подальшого розвитку економічної моделі України та можливості використання в Україні досвіду функціонування окремих елементів національних економічних моделей країн світу. Запропоновано шляхи подолання суперечностей трансформації національної економічної моделі України та окреслено перспективи її подальшого розвитку.

Ключові слова: економічна трансформація, господарська система, розвиток, національна економіка, державне регулювання, структурні трансформації.

ANNOTATION

Polishchuk V. «Transformation of the Model of Ukrainian Economy».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030501 «Economic Theory». – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2019.

This work reviewed theoretical aspects of the study of the transformation of Ukraine's economic model causes and conditions; its evolution influencing and functioning factors; identification of possibilities and ways elaboration for its further effective development.

This work analyzed scientists' views on theoretical basis of the economic development model, as well as economic models types based on various features and classifications; core factors of the economic model of Ukraine. Also the work researched globalization tendencies influence on the transformation of the Ukraine's economic development model.

In conclusion the study determined the main directions for the further development of the economic model of Ukraine; suggested the ways of getting of the transformation of the national economic model of Ukraine acts together and outlined the prospects for its further development.

Keywords: economic transformation, economic system, development, national economy, state regulation, structural transformations.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	7
1.1. Модель як категорія економічної теорії.....	7
1.2. Поняття та види економічних трансформацій.....	24
1.3. Трансформація ролі держави в функціонуванні економічних моделей.....	33
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЧНІЙ МОДЕЛІ УКРАЇНИ.....	45
2.1. Моделеутворюючі фактори національної економічної системи.....	45
2.2. Діалектика перехідного стану економічної моделі України.....	53
2.3. Трансформація моделі економіки України під впливом глобалізаційних процесів.....	65
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ МОДЕЛІ УКРАЇНИ.....	77
3.1. Можливості використання в Україні досвіду функціонування національних економічних моделей країн світу.....	77
3.2 Шляхи подолання суперечностей трансформації національної економічної моделі України та перспективи її подальшого розвитку.....	96
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109
ДОДАТКИ.....	118

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи обґрунтовується тим, що в сучасних умовах ринковий механізм є основою функціонування соціально-економічної системи будь-якої розвиненої країни. Водночас потужний економічний потенціал та високі соціальні стандарти життя населення розвинутих країн сформувалися завдяки наявності в кожній із них національної моделі господарювання, яка враховує специфічність багатоманітності факторів економічного, політичного і соціального характеру.

З початком нового століття і тисячоліття світова економіка вступила в період кардинальних трансформацій, зумовлених як новою хвилею технологічних інновацій, так і розвитком людини, піднесенням диверсифікацією її потреб і творчих можливостей. Ці трансформаційні процеси мають системний характер і ведуть до утворення якісно нових структурних характеристик глобальної економіки, які в сукупності означають становлення нового технологічного та соціально-економічного укладів життєдіяльності людства. У рамках цього процесу відбуватимуться кардинальні соціальні зрушення, зумовлені змінами в способах сприйняття світу, системах життєвих смислів і цінностей, ідентичностей та формах комунікацій і людської взаємодії, загалом – в культурі суспільств в її найширшому розумінні. Ці зміни справлятимуть кардинальний вплив на всі структури світової економіки, істотно змінять способи організації підприємництва та пріоритети і методи макроекономічного регулювання і забезпечення економічного зростання й розвитку.

Вже майже двадцять вісім років як Україна обрала ринкову форму розвитку економіки, проте довготривала економічна криза, наростання державного боргу та безліч соціальних проблем свідчать про відсутність у нашій країні ефективної власної моделі господарювання. Україна володіє великими науково-технічними можливостями, щоб активно підключитися до світової трансформації, однак, вона не зуміла досягти високих темпів

зростання. В цих умовах актуальним стає пошук найбільш дієвого шляху розвитку української економіки, що вимагає вивчення досвіду застосування в провідних зарубіжних країнах тих чи інших теоретичних концепцій, а також конкретних економічних важелів та інструментів їх реалізації.

Соціально-економічну модель розвитку України важко назвати ефективною: рівень життя населення низький, зростання ВВП незначне, низька частка високотехнологічного експорту, використання застарілих виробничих технологій, висока частка тіньового сектору економіки тощо. Однак варто зазначити, що в модель соціально-економічного розвитку закладені вірні напрямки, інструменти, принципи та особливості розвитку, але вони не знаходять вірного використання та потребують певної зміни. Сучасна соціально-економічна модель розвитку України повинна сприяти подоланню технологічного відставання та визначення науково-технічного прогресу як основи подальшого розвитку економіки.

Тому Україні сьогодні вкрай потрібний справді переворот у ставленні до питання економічного розвитку, переворот у ментальності державних службовців, дотичних до питань регулювання економічної діяльності, для яких головним критерієм в оцінці економічної політики мають стати реальні структурні зрушення у напрямі пріоритетного розвитку сучасних технологій і видів діяльності, що є їх носіями.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в концептуальному дослідженні причин та умов трансформації економічної моделі України, факторів впливу на її еволюцію і характер функціонування, з'ясуванні можливостей та розробці шляхів її подальшого ефективного розвитку.

Відповідно до поставленої мети визначено наступні **завдання кваліфікаційної роботи:**

- систематизувати погляди науковців щодо теоретичного обґрунтування моделі економічного розвитку;
- проаналізувати типи економічних моделей за різними ознаками та класифікаціями;

- розкрити різновиди типів національних економік країн світу;
- дослідити системо утворюючі фактори економічної моделі України;
- проаналізувати вплив глобалізаційних тенденцій на трансформацію моделі економічного розвитку України.

Об'єктом дослідження є система економічних відносин, що формують економічну модель як категорію економічної теорії, спричиняють умови та визначають причини і напрямки її трансформації.

Предметом дослідження є науково-методологічні засади та практичний інструментарій трансформації моделі економіки України.

Методи дослідження. Методологічною основою кваліфікаційної роботи є діалектичний метод, як загальний спосіб наукового пізнання соціально-економічних явищ та процесів. Для аналізу причин та умов трансформації моделі економіки України використовувалися методи порівняння, аналізу і синтезу. Теоретичні положення та висновки, що висувуються в роботі, обґрунтовуються виходячи з принципів діалектичної логіки. Поряд з теоретичним в роботі використовується також кількісний аналіз матеріалів. В ході аналізу порівнюються фактичні данні щодо функціонування економіки України і на цій основі робляться практичні висновки і пропозиції щодо можливості економічного розвитку та сценаріїв подальшої трансформації моделі національної економіки.

ВИСНОВКИ

Україна вступає в нинішню епоху кардинальних глобальних трансформацій з істотно деформованою структурою та недосконалою моделлю економіки, яка за період державної незалежності зазнала очевидного структурного спрощення та наблизилась до структурних характеристик менш розвинених країн світу. Істотна деформація структури економіки значною мірою зумовлена існуванням завищеної частки приватного (головним чином елітарного) споживання і критично низькими рівнями інвестицій в основний капітал. Вони істотно стримують її модернізацію та розвиток, визначають консервацію економічної відсталості та низький рівень міжнародної конкурентоспроможності.

Україні необхідно знайти своє місце в глобальній економіці, використовуючи для цього сильні сторони свого економічного, виробничого, науково-технічного та інтелектуального капіталу. Багато зусиль необхідно для того, щоб забезпечити перехід у міжнародному розподілі праці від сировинної до науково-технічної спеціалізації. Зростання конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках – неодмінна умова зміцнення економічного становища України у світі.

Технологічний компонент зазначених глобальних змін, який нині характеризується як четверта промислова революція, становитиме кардинальний, по суті екзистенційний, виклик не лише для низки галузей економіки, а й для окремих країн світу. Країни, що покладаються на пасивні схеми економічного розвитку, без вкладання зусиль у власний технологічний розвиток можуть опинитися у пастці і втратити позиції у світовій економіці. Участь України у процесах четвертої промислової революції істотно ускладнюється наявними структурними диспропорціями в економіці.

Має місце істотне відставання України від світових інноваційних лідерів – не лише серед розвинених країн світу, а й багатьох країн, що розвиваються. Україну кардинальні структурні зрушення у світовому господарстві ставлять

перед дилемою: або долучитися до провідних трендів економічного розвитку під впливом новітніх технологій, або опинитися на узбіччі світового господарства та світової цивілізації загалом. Відповідь на цей виклик можна знайти лише в рамках стратегічно орієнтованої національної політики розвитку, зміни філософії, що лежить в основі економічної поведінки в Україні, та поширення «культури довгостроковості» серед управлінців усіх рівнів.

Принципами довгострокової політики України мають стати стимулювання попиту на інноваційні продукти та відповідні зміни у споживчих перевагах, диверсифікація і зміни в структурі форм капіталу (пріоритет людського (гуманітарного) та інтелектуального капіталів), перетворення фактора довіри на ключовий економічний актив, опора на власні культурні основи розвитку та гарантування безпеки розвитку.

Отже, основним завданням розвитку економіки України в цих умовах є трансформація моделі економічного зростання – перехід до інноваційного типу розвитку з метою завершення структурної перебудови економіки і прискорення темпів економічного зростання, досягнення високої конкурентоспроможності на світовому ринку шляхом забезпечення відновлення продукції і технологій, збільшення експорту високотехнологічної продукції в його загальній структурі, поступового забезпечення імпортозаміщення, розумного використання всіх необхідних ресурсів.

Нова модель економічного зростання, що ґрунтується на інноваційному типі розвитку, передбачає зміну самого поняття науковотехнічного прогресу і науково-технічного розвитку. З'являються нові пріоритети: добробут, інтелектуалізація виробничої діяльності, використання високих і інформаційних технологій, екологічність. Ця модель потребує нової фінансово-кредитної політики, ефективного стимулювання інновацій, розвитку наукомістких та скорочення природоексплуатуючих галузей – на макrorівні; зміни типу підприємницької діяльності, активного залучення до виробництва дрібного та середнього приватного бізнесу – на мікрорівні. Характерною ознакою нової моделі економічного зростання є широкий розвиток венчурного

підприємництва, залучення ризикового капіталу до фінансування інноваційного підприємництва.

Трансформацію соціально-економічної моделі розвитку України необхідно здійснювати шляхом усунення причин, що роблять національну економіку України непривабливою для європейських інвесторів, які можуть стати потенційними джерелами для здійснення трансферу технологій на міжнародному рівні, а також на основі загального інноваційно-технологічного рівня країни.

Доцільно визначити наступні вектори формування дієвої соціально-економічної моделі розвитку України:

1. Вироблення дієвих механізмів реалізації моделі соціально-економічного розвитку України та взаємодії між усіма її елементами.
2. Внесення коректив у модель шляхом імплементації принципу децентралізації влади.
3. Визнання інноваційного розвитку як двигуна національної економіки країни.

Зазначені складові спроможні сприяти виведенню економіки України на шлях побудови парадигми власної економічної системи, яка ґрунтуватиметься на засадах ефективного стійкого розвитку.

Отже, трансформація сучасної соціально-економічної моделі розвитку України та побудова на її основі нової більш дієвої моделі можлива у випадку підвищення ролі технологій та інновацій у розвитку національної економіки країни. Це можливо здійснити тільки у випадку подолання залежності системи фінансування науки від державного бюджету країни, тобто фактична відсутність повноцінних НДДКР, здійснюваних за рахунок приватного капіталу та безпосередньо кадрами підприємств; припинення поступового скорочення обсягів інвестування у розвиток науки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артеменко Л. Б., Ціх Г. В. Оцінка стану та шляхи забезпечення якісного економічного зростання в Україні / Л. Б. Артеменко, Г. В. Ціх // Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем. – № 6. – 2016. – С. 29-50.
2. Базилевич В. Д. Економічна теорія: політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 7-ме вид., стереотипне. - К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.
3. Безугла В. О. Парадигма економічного зростання в умовах відкритої економіки / В. О. Безугла // Modern trends in scientific thought development: Materials Digest of the 2nd International Scientific and Practical Conference Economic Sciences, Odessa: InPress, 2016. – P. 160-173.
4. Бодров В. Г. Трансформація економічних систем: концепції, моделі, механізми регулювання та управління: навч. посіб. – К.: Вид-во УАДУ, 2012. – 104 с.
5. Бодров В. Г. Економіка. Суспільство. Влада. Актуальні проблеми державного управління в умовах економічних і суспільних трансформацій: наук. зб. / наук. ред. В. Г. Бодров. – К.: Псіхея, 2012. – 152 с.
6. Бойко Є. Про становлення загальної теорії економічних систем / Є. Бойко // Економіка України. – 2011. – №6. – с.88-89.
7. Бузгалин А. В., Колганов А. И. Теория социально-экономических трансформаций. – М.: ТЕИС, 2003. – 680 с.
8. Геєць В. М., Панченко Є. Г., Лібанова Е. М. та ін. Перехідна економіка / В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Лібанова та ін.; За ред. В.М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – 591 с.
9. Геєць В. М. Трансформаційні процеси та економічне зростання в Україні / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця. – Х.: Вид-во «Форт», 2013. – 440 с.
10. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. – К.: Знання, 2011. – 286 с.

11. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін. – К.: Знання, 2008. – 431 с.
12. Грищенко І.М. У пошуках сучасної економічної моделі України. Рецензія на монографію Соскіна О.І. «Народний капіталізм: економічна модель для України» / І. М. Грищенко // Економічний часопис-XXI. - 2014. – № 11-12. – С. 140-141. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2014_11-12_36.
13. Державний служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С. Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2014. – 423 с.
15. Дикань В. Л. Українська модель економічної системи як нова концепція розвитку національної економіки / В. Л. Дикань // Вісник економіки, транспорту і промисловості. – 2015. – № 44. – С. 10-17.
16. Дослідження змісту і форм розвитку економічних відносин в національній економіці на прикладі України: монографія / за заг. ред. М. І. Зверякова. – Одеса: Атлант, 2018. – 292 с.
17. Евстигнеева Л. П. Теория экономической трансформации как исследовательская программа / Л. П. Евстигнеева, Р. Н. Евстигнеев // Общественные науки и современность. – 2014. – № 5. – С. 5–17.
18. Єрохін С. А. Трансформаційний процес та його структуризація / С. А. Єрохін // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 2 (44). – С. 4-12.
19. Зверяков М. И. Об изменении модели экономического развития / М. И. Зверяков // Экономика Украины. – 2015. - №6. – С. 41-50.
20. Зверяков М. И. Уроки рыночной трансформации в Украине / М. И. Зверяков // Экономика Украины. – 2016. - № 8. – С. 7-25.
21. Зверяков М. И. Мировой кризис и новая модель экономического развития / М. И. Зверяков // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2010.– Т. 1. - № 1 (3). – С. 138-144.

22. Зверяков М. І. Глобалізація і деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання / М. І. Зверяков // Економіка України. – 2017. - № 12. – С. 3-12.
23. Зверяков М. І. Нова індустріалізація як модель економічного розвитку України: монографія / М. І. Зверяков, Л. Л. Жданова, О. С. Шараг. – Одеса: Астропринт, 2017. – 296 с.
24. Зверяков М. І. Теоретична парадигма сталого розвитку та українські реалії / М. І. Зверяков // Економіка України. – 2018. – №10. – С. 10-31.
25. Зверяков М. І. Теоретичні і методологічні основи дослідження економічних відносин в Україні в умовах інтеграції в глобальний процес розвитку: монографія / М. І. Зверяков, Л. Л. Жданова, М. О. Уперенко та ін. – Одеса: Атлант, 2016. – 389 с.
26. Зверяков М. І. Національна економічна система: проблеми теорії: [монографія] / М. І. Зверяков. – Одеса: Астропринт, 2012. – 320 с.
27. Івашина С. Ю. Соціально-інституціональні аспекти економічної трансформації / С. Ю. Івашина, О. Ф. Івашина // Проблеми економіки. – 2016. – № 2. – С. 309-314.
28. Іващенко О.А. Національна економічна модель подолання кризи виробництва в Україні / О. А. Івашко, М. В. Кучерук // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 1. – С. 59-61. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sre_2013_1_13.
29. Івченко Є. А. Трансформація як поняття та підходи до його розуміння в економічному контексті / Є. А. Івченко // Ефективна економіка. – 2015. – № 4. – с 36-49.
30. Касьяненко В. О., Старченко Л. В. Моделювання та прогнозування економічних процесів: навч. посіб. / В. О. Касьяненко, Л. В. Старченко. – Суми: Універ. кн., 2006. – 184 с.
31. Кірнос І. Передумови вибору національної моделі соціально-економічного розвитку / І. Кірнос // Економіст. – №11. – 2017. – С. 30-41.

32. Ключко В. Глобалізація та її вплив на країни з перехідною економікою / В. Ключко // Економіка України. – № 10. – 2011. – с. 39-50.
33. Корнух О. В. «Економічна трансформація» як ключове поняття сучасного громадського розвитку / О. В. Корнух, А. М. Турило // Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. – № 6, частина 3. – С. 189-191.
34. Кредисов В. Держава і ринок: Необхідність взаємодії у перехідній економіці / В. Кредисов // Економіка України. – 2012 р. – №2. – с.50-58.
35. Криштоф Н. С. Трансформація економічної моделі розвитку як науково-практична проблема державного управління / Н. С. Криштоф // Державне управління: теорія та практика. – 2015. – № 1. – С. 4-11. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2015_1_3.
36. Кузьменко Л. В. Проблеми та перспективи розвитку економіки України / Кузьменко Л. В. // Вісник НТУ «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). – Х.: НТУ «ХПІ». – 2017. – № 46 (1267). – С. 136 - 149.
37. Кухарская Н. А. Сущность трансформации экономического развития Украины в условиях рыночных реформ / Н. А. Кухарская // Економічні інновації. Шляхи та механізми реалізації відтворювальної функції національної економіки: зб. наук. праць. – Одесса, 2016. – Вып. 52. – С. 113-123.
38. Кухарская Н. А. Украина в международных рейтингах конкурентоспособности и инновационного развития / Н. А. Кухарская // Економіст. – 2017. – № 1. – С. 5-13.
39. Кухарская Н.А. Стратегические приоритеты трансформации экономики регионов Украины: тенденции, формы, механизмы: Монография / Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины. – Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2010. – 519 с.
40. Кухарська Н. О. Україна в сучасних інтеграційних процесах: навчальний посібник / Н. О. Кухарська. – Одеса: Атлант VOI COIU, 2015. – 186 с.

41. Кухта П. С. Перспективи структурної перебудови економіки України / П. С. Кухта // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2017. – № 7. – С. 46-50.

42. Куцик П. О. Економічна модель «народного капіталізму» як ідеаційний соціокультурний проект / П. О. Куцик, Г. І. Башнянин, Б. М. Шевчик // Economic annals-XXI. – 2016. – № 162. – С. 4-8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2016_162_2.

43. Ліщук Н. П. Трансформація економічної системи як закономірний процес розвитку суспільства / Н. П. Ліщук // Економіка та підприємництво 2005. – №14. – с.10-15.

44. Макуха С. М. Економічна політика України в умовах глобалізації / С. М. Макуха // Актуальні процеси економічного розвитку в сучасних умовах: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (23-24 березня 2017 р., Херсон). – м. Херсон: Херсонський державний університет, 2017. – С. 198-199. – Режим доступу: <http://www.kspu.edu/About/Faculty/FEconMan/ChairBusinessEconomics/Conference.aspx>

45. Макуха С. М. Трансформація економічної системи в умовах третьої промислової революції / С. М. Макуха // Вестник Тульского филиала Финуниверситета / голов. редактор Г. В. Кузнецов. – Тула: ТулГУ, 2015. – С. 245-248.

46. Маркович І. Б. Розкриття сутності поняття трансформації економічного простору в системі категорій розвитку національної економіки / І. Б. Маркович // Економіка розвитку. – 2014. – № 2. – С. 77-81.

47. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2016. – 864 с.

48. Науменко Р. А., Рильська В. В. Перспективи використання європейського досвіду при впровадженні сучасної моделі децентралізації влади

в Україні / Р. А. Науменко, В. В. Рильська // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2015. – № 9. – С. 23-34.

49. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є. Теоретичні основи економічної політики: навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко, О. Є. Патлатой. – Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. – 306 с.

50. Несененко П. П., Артеменко О. А. Генеза методології класичного економічного напрямку та кейнсіанства: навчальний посібник / П. П. Несененко, О. А. Артеменко. – Одеса: ОНЕУ, ФОП Гуляєва В.М., 2018. – 262 с.

51. Ніколенко С. С., Лозова О. В. Особливості побудови національної моделі соціально-економічного розвитку України / С. С. Ніколенко, О. В. Лозова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – № 1 (56). – 2017. – С. 66-74.

52. Норгаард О. Економічні інституції та демократична реформа. Порівняльний аналіз посткомуністичних країн / пер. з англ. – К.: Ніка-Центр, 2007. – 417 с.

53. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / пер. з англ. – К.: Основи, 2010. – 198 с.

54. Нуреев Р. Экономика развития: модели становления рыночной экономики. – М., 2008. – 356 с.

55. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996. – 352с.

56. Ослунд А. Строительство капитализма. Рыночная трансформация стран бывшего советского блока / пер. с англ. – М.: Логос, 2013. – 719 с.

57. Панухник О. В., Кудлак В. Я., Мариненко Н. Ю., Крамар І. Ю. та ін. Сучасні соціально-економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем: колективна монографія / О. В. Панухник, В. Я. Кудлак, Н. Ю. Мариненко, І. Ю. Крамар та ін.; відп. ред. О. В. Панухник. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2016. – 204 с.

58. Патлатой О. Є. Теорії інноваційного розвитку: напрями та специфіка в умовах економічних трансформацій / О. Є. Патлатой // Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. – 2017. – Вип. 3(56). – Т. 22. – С. 12-16.
59. Петришина Н. В. Проблеми трансформації економіки України / Н. В. Петришина // Вісник економіки та права. – 2016. – № 9. – С. 31-40.
60. Пирог О.В. Стратегічні перспективи економічного розвитку національної економіки України / О.В. Пирог // Бізнес інформ. – 2018. – № 11. – С. 32-34.
61. Поланьи К. Великая трансформация: политические и экономические истоки нашего времени / Пер. с англ. – Спб.: Антея, 2012. – 280 с.
62. Поченчук Г. М. Закономірності трансформаційних процесів національної економіки / Г. М. Поченчук // Економічний аналіз: управління та регулювання. – 2017. – №3. – С. 123-130.
63. Поченчук, Г. М. Закономірності трансформаційних процесів національної економіки [Текст] / Г. М. Поченчук // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. – Том 16. – № 1. – С. 123-129.
64. Радченко О. І., Шавалюк О. І. Особливості становлення трансформаційних процесів економіки України / О. І. Радченко, О. І. Шавалюк // Вісник Ринкова економіка: сучасна теорія та практика управління. – 2015. - № 2. – Т.1. – С. 99-112.
65. Савчук В. С., Зайцев Ю. К. Трансформаційна економіка: навч. посіб. / За ред. В. С. Савчука, Ю. К. Зайцева. – К.: КНЕУ, 2016. – 612 с.
66. Сапич В. І., Сапич Н. М. Становлення національної моделі економічного розвитку України / В. І. Сапич, Н. М. Сапич // Mechanism of Economic Regulation. – 2016. – № 1. – С. 78-88.
67. Світовий банк (сайт) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

68. Світові моделі соціальної політики: уроки для України / А. Михненко, Н. Щур // Вісник Національної академії державного управління. – № 8. – 2018. – С. 219-231.

69. Семененко В. М., Коваленко Д. І., Бугас В. В., Семененко О. В. Економічна теорія. Політекономія. Навчальний пос. – За заг. ред. В. М. Семененка та Д. І. Коваленка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.

70. Сиденко В. Р. Глобалізація – європейська інтеграція – економічне розвитку: українська модель: в 2-х т.– Т.1. – К.: Фенікс, 2018. – 376 с.

71. Соскін О. І. Народний капіталізм: економічна модель для України: монографія / О. І. Соскін. – К.: Вид-во «СТ-Друк», 2014. – 404 с.

72. Соскін О. І. Теоретико-методологічні аспекти аналізу національної економічної моделі / О. І. Соскін // Актуальні пробл. економіки. – 2011. – № 3. – С. 35–46.

73. Соскін О. І. Необхідність зміни економічної моделі для конкурентоспроможного розвитку України / О. І. Соскін // Економіка ринкових відносин. – 2010. – № 5–6. – С. 137–147.

74. Станько В., Шавалюк О. Особливості соціально-економічних передумов як основного чинника ефективного процесу трансформації економіки України / В. Станько, О. Шавалюк // Аграрна економіка. – 2018. – Т. 7, № 3-4. – С. 41-48.

75. Статистична інформація зовнішньоекономічної діяльності України [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/oper_new.html

76. Статистичний щорічник України (Архів) [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_ukr_zb.htm

77. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та вплив на економічний розвиток: наукова доповідь / [Шинкарук Л.В., Бевз І.А., Барановська І.В. та ін.]; за ред. чл.-кор. НАН України Л.В.

Шинкарук; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2015. – 304 с.: табл., рис.

78. Філіппова С. В., Комліченко О. О., Ротань Н. В. Оцінка стану економіки України та перспективи її трансформації в умовах глобалізації / С. В. Філіппова, О. О. Комліченко, Н. В. Ротань // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2017. - № 1. – С. 101-109.

79. Фінансово-економічні механізми інноваційно-інвестиційного розвитку України: Колективна наукова монографія / Кириченко О. А., Єрохін С. А. та ін.; За наук. ред. д.е.н., проф. О.А. Кириченко. – К.: Національна академія управління, 2008. – 252 с.

80. Чепінога В.Г. Основи економічної теорії Підручник. – К.: Київський університет права НАН України, 2008. – 198 с.

81. Чухно А. А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. – К.: Логос, 2013. – 631с.

82. Шамборовський Г. П. Трансформація соціально-економічної системи України в умовах європейської інтеграції / Г. П. Шамборовський // Вісник соціально-економічних проблем. – 2016. - № 5. – С. 278-286.

83. Шніцер М. Порівняння економічних систем. – К.: Основи, 2014. – 519 с.

84. Яковец Ю.В. Глобальные экономические трансформации XXI века / Ю.В. Яковец. – Москва: Экономика. – 2011. – 382 с.

85. The Global Competitiveness Report 2016–2017. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf

86. Ukraine 2030: The doctrine of balanced development [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukraine2030.org/uk/book>